

POSTANOWIENIE

Dnia 22 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **J.M.**

skazanego z art. 207 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 22 grudnia 2020 r.

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 8 maja 2019 r., sygn. akt XVII Ka [...],

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego [...] w P.

z dnia 12 lipca 2018 r., sygn. akt III K [...],

na podstawie art. 531 § 1 k.p.k.

postanowił:

- 1. kasację obrońcy skazanego J.M. pozostawić bez rozpoznania;**
- 2. zwolnić skazanego J.M. od ponoszenia kosztów postępowania kasacyjnego, obciążając nimi Skarb Państwa;**
- 3. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz radcy prawnego K.P. – Kancelaria Radcy Prawnego w P., kuratora małoletnich pokrzywdzonych B., A. i P. M., kwotę 1328,40 zł (jeden tysiąc trzysta dwadzieścia osiem złotych czterdzieści groszy), w tym 23% VAT, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym polegającej na sporządzeniu odpowiedzi na kasację.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 8 maja 2019 r., sygn. akt XVII Ka [...], Sąd Okręgowy w P., po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez oskarżonego, dokonał zmiany opisu czynu przypisanego J. M., a w pozostałym zakresie utrzymał w mocy wyrok Sądu Rejonowego [...] w P. z dnia 12 lipca 2018 r., sygn. akt III K [...], którym to wyrokiem oskarżony ten uznany został za winnego popełnienia występku określonego w art. 207 § 1 k.k. za co wymierzono mu karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania tej kary na okres próby 5 lat i oddaniem go w tym czasie pod dozór kuratora sądowego. Ponadto zobowiązano oskarżonego do informowania kuratora o przebiegu okresu próby oraz zasądzono od niego na rzecz oskarżycieli posiłkowych M., A., B. i P. M. kwoty po 5.000 zł tytułem zadośćuczynienia. Wyrok zawierał również rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów.

Kasację od orzeczenia Sądu odwoławczego wniósł obrońca skazanego. Zarzucił w niej „rażące naruszenie prawa procesowego mające wpływ na treść wydanego orzeczenia poprzez kontynuowanie postępowania karnego pomimo nieustanowienia dla małoletnich w trakcie postępowania przygotowawczego kuratora na zasadzie art. 99 k.r.io. i art. 178 k.r.io. celem reprezentowania interesów małoletnich dzieci skazanego i M. M. ustanowienie go dopiero po zakończeniu tego postępowania w dniu 11 września 2016 r.”. Przy tak zredagowanym zarzucie skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz wyroku Sądu Rejonowego [...] w P. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Rejonowej [...] w P. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej. Podobne stanowisko w sprawie zajął kurator małoletnich pokrzywdzonych B., A. i P. M..

W dniu 2 marca 2020 r. obrońca skazanego złożył pismo zatytułowane „Uzupełnienie kasacji oraz odpowiedź na stanowisko kuratora K.P. w przedmiocie kasacji”, w którym zarzucił wyrokowi Sądu odwoławczego obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na jego treść „poprzez naruszenie przepisów

postępowania mogących mieć wpływ na wynik postępowania tj. normy prawnej zawartej w przepisie art. 30 § 1 k.p.k. poprzez jego błędne zastosowanie skutkujące ustaleniem niewłaściwego składu Sądu orzekającego w postępowaniu w drugiej instancji” (tak w oryginale – uwaga SN).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Nie zasługiwały na podzielenie wnioski oskarżyciela publicznego oraz kuratora małoletnich o uznanie kasacji obrońcy skazanego J.M. za oczywiście bezzasadną. Wydanie tego rodzaju orzeczenia wchodzi w grę jedynie w wypadku, gdy istnieje możliwość merytorycznego odniesienia się do zarzutów podniesionych w nadzwyczajnym środku zaskarżenia. To z kolei jest możliwe wyłącznie wtedy, gdy wniesiona w danej sprawie kasacja jest dopuszczalna.

W niniejszej sprawie zarządzeniem Zastępcy Przewodniczącego XVII Wydziału Karnego-Odwoławczego Sądu Okręgowego w P. z dnia 15 lipca 2019 r., sygn. akt XVII Ka [...] (WKK [...]), kasacja obrońcy skazanego, jako spełniająca wymogi formalne, została przyjęta (k. 1687), rzecz w tym, że było to postąpienie błędne, gdyż niniejsza kasacja jest niedopuszczalna z mocy ustawy.

Zgodnie z treścią art. 523 § 2 k.p.k. kasację na korzyść można wnieść jedynie w razie skazania oskarżonego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania. Ograniczenie to nie dotyczy jedynie kasacji wniesionej z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. (art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k.).

Zapadłym w tej sprawie wyrokiem sąd *ad quem* utrzymał co do zasady w mocy wyrok sądu *meriti*, którym oskarżonego J.M. skazano za czyn z art. 207 § 1 k.k.), na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. W związku z tym, że w kasacji nie wskazano na żadne z uchybień określonych w art. 439 k.p.k., o czym przekonuje treść podniesionego w niej, a przytoczonego wyżej *in extenso* zarzutu, konieczne było orzeczenie przez Sąd Najwyższy w oparciu o przepis art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k. i art. 429 § 1 *in fine* k.p.k. w zw. z art. 523 § 2 k.p.k.

Wprawdzie w piśmie nazwanym przez obrońcę jako uzupełnienie kasacji zasygnalizowano okoliczność, która mogłaby wskazywać na uchybienie określone w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., błędnie nazwane przez autora okolicznością, która

„skutkuje nieważnością postępowania przed Sądem drugiej instancji” (instytucja nieważności nie obowiązuje w Kodeksie postępowania karnego od roku 2003 – art. 1 pkt 33 ustawy z dnia 10 stycznia 2003 r., Dz. U. Nr 17, poz. 155), nie mogło mieć to wszelako znaczenia dla kwestii dopuszczalności samej kasacji, jako że przedmiotowe pismo złożone zostało już po terminie do jej wniesienia, a więc nie miało wpływu na jej dopuszczalność, która jest oceniana na ten właśnie moment (wniesienia).

W tym stanie procesowym stwierdzenie, czy w sprawie wystąpiła rzeczywiście bezwzględna przyczyna odwoławcza w postaci nienależytej obsady sądu (nie przesądzając w tym miejscu powyższej kwestii) nie może być już oceniana w ramach przedmiotowego postępowania kasacyjnego zainicjowanego kasacją zarzutu takiego nie zawierającej, lecz wyłącznie w wypadku wniesienia kasacji nadzwyczajnej przez jeden z podmiotów określonych w art. 521 § 1 k.p.k. (Prokuratora Generalnego lub Rzecznika Praw Obywatelskich) lub też zainicjowania (sygnalizacja – art. 9 § 2 k.p.k. w zw. z art. 542 § 3 k.p.k.) kontroli wyroku Sądu odwoławczego w ramach innego nadzwyczajnego środka odwoławczego, jakim jest wznowienie postępowania.

Uwzględniając całokształt poczynionych wyżej założeń wniesioną, a niedopuszczalną z mocy prawa kasację, należało pozostawić bez rozpoznania.

Zwalniając skazanego od kosztów postępowania kasacyjnego kierowano się treścią art. 624 § 1 k.p.k. mając na uwadze okoliczności związane z jego sytuacją majątkową i wysokością dochodów, która skutkowałą zwolnieniem go w postępowaniu okołokasacyjnym od uiszczenia opłaty (postanowienie Sądu Okręgowego w P. z dnia 12 lipca 2019 r. – k. 1682).

Z kolei rozstrzygając o kosztach należnych kuratorowi trojga małoletnich pokrzywdzonych B., A. i P. M. – radcy prawnemu K.P. – za pomoc prawną udzieloną wyżej wymienionym w postępowaniu kasacyjnym, polegającą na sporządzeniu w imieniu małoletnich oskarżycieli posiłkowych pisemnej odpowiedzi na kasację obrońcy, uwzględniono w całej rozciągłości – stosując go odpowiednio w odniesieniu do radcy prawnego – pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w postanowieniu z dnia 22 listopada 2017 r., V KK 147/17 (OSNKW 2018, z. 1, poz. 11) oraz treść przepisu § 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3

października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (t.j. Dz. U. 2019.68).